

Hemlösa i Stockholms stad 25 september 2014

Hemlösa i Stockholms stad 25 september 2014
September 2014

Dnr: 3.1-423-2014
Utgivare: Socialförvaltningen
Kontaktperson: Maria Saario

Innehåll

Bakgrund	5
Kartläggningen	5
Åldersfördelning	11
Aktualitet på stadsdelsförvaltning/Enheten för hemlösa/EFH	13
Kontakt med frivilligorganisationer och landstingsenheter	14
Boendesituation 25 september 2014	16
Missbruk och beroende	23
Kontakt med psykiatri	24
Föräldraskap	25
Sammanfattning och analys	26

Bakgrund

Socialnämnden har sedan 1996 regelbundet tagit fram statistik över antalet hemlösa personer i Stockholms stad. Sedan 2004 genomförs strukturerade kartläggningar vartannat år som beskriver hemlöshetsituationen under ett dygn. Kartläggningen för 2014 (25 september) genomfördes i samverkan mellan socialförvaltningen och Enkätfabriken AB.

Kartläggningen

Stadens definition av hemlöshet

Staden använder följande definition för hemlöshet:

- En hemlös är en person som saknar egen eller förhyrd bostad och som inte bor i något stadigvarande inneboendeförhållande samt är hänvisad till tillfälliga boendialternativ eller är uteliggare.
- Till de hemlösa räknas personer som bor på institutioner eller härbärgen och som inte har någon bostad ordnad vid en eventuell utskrivning.
- Till de hemlösa räknas också personer som tillfälligt bor hos olika kamrater eller bekanta (max 3 månader).

Däremot räknas inte personer som bor i andra hand eller hos någon anhörig som hemlösa. Inte heller personer som bor i en försökslägenhet.

Målgrupp

Kartläggningen omfattar i första hand hemlösa från 20 år och äldre som under dygnet 25-26 september var aktuella för ansökan, utredning eller insats inom stadens socialtjänst, hade kontakt med socialförvaltningens uppsökarenhet, berörda landstingsenheter eller någon frivilligorganisation med ekonomiskt stöd från staden eller privat entreprenör på uppdrag av staden. Personer som vistas i staden men är aktuella hos socialtjänsten i annan kommun räknas inte med och inte heller utsatta EU-medborgare. I årets räkning har stadsdelsförvaltningarna även kunnat rapportera hemlösa personer som är under 20 år.

Metod

Kartläggningen genomfördes med hjälp av enkäter som fylldes i av kontaktpersoner/handläggare, en enkät för varje person från 18 år och äldre som var hemlös den 25 september 2014. De kartlagda personerna var anonyma, men för att undvika dubbelräkning kodades varje enkät med en s.k. UNO-kod bestående av initialer i för- och efternamn samt födelseår och födelsedag, exkl. månad. Enkäter som inte är korrekt ifyllda har rensats bort.

Undersökningen är en så kallad totalundersökning där kartläggningens syfte är att räkna samtliga hemlösa personer som tillhör målgruppen. Skillnader i resultat jämfört med föregående räkningar kan, genom att undersökningen är en totalundersökning, betraktas som faktiska skillnader och är därmed statistiskt säkerställda. Däremot är det viktigt att vid tolkning av resultaten ta hänsyn till de svårigheter som funnits vid genomförandet av en bortfallsanalys. Det är svårt att

Hemlösa i Stockholms stad 25 september 2014

6 (28)

skatta antalet hemlösa som av olika anledningar inte har räknats med i kartläggningen. Olika tolkningar av definitionen av hemlöshet är också möjliga och kan leda till såväl under- som överrapportering. Situationen har varit liknande vid samtliga tidigare kartläggningar. Viktigt att beakta är att kartläggningen enbart ger en överblicksbild över hur hemlöshetssituationen såg ut 25 september 2014.

Genomförande

Den första skriftliga informationen om kartläggningen skickades ut till stadsdelsdirektörer, enhetschefer inom socialförvaltningen, frivilligorganisationer, enskilda entreprenörer och landstingets beroendevård. Därefter sändes brev två ut med mer detaljerad information till samtliga ansvariga inom respektive verksamhet. Slutligen skickades ett detaljerat informationsbrev om tillvägagångssättet för kartläggningen inklusive unika användarnamn och lösenord till samtliga ansvariga (kontaktpersoner) så att enkäten kunde besvaras via webben. Till frivilligorganisationerna distribuerades enkäten per post.

Undersökningen innehöll tre olika enkäter med delvis samma, delvis specifika frågor som distribuerades till:

1. *Stadsdelsförvaltningar och Socialförvaltningens enhet för hemlösa (webb)*
 - Samtliga stadsdelsförvaltningar och Enheten för hemlösa, EFH. Enkäten har därefter fördelats till berörda enheter, främst missbruks-/vuxenenheter, socialpsykiatriska enheter och enheter för ekonomiskt bistånd
2. *Uppsökare, härbäрге/akutboende, landstinget (webb)*
 - Socialförvaltningens uppsökarenhet för vuxna
 - Samtliga akutboenden/härbärgen som omfattas av tak- över- huvudgarantin
 - Pelarbacken, vårdcentral för hemlösa

3. Frivilligorganisationer (pappersenkäter)

- Convictus Råd och Stöd, Bryggan Vantör och Bryggan Östermalm
- Ny Gemenskap
- Stadsmissionens center
- Stadsmissionens nattjour
- Klaragården (Stadsmissionen)
- Frälsningsarméns Sociala center
- Situation Stockholm
- X-Cons Stockholm
- Nobba Brass och Nubbe
- Stockholms Brukarförening
- ALRO Stockholm
- IOGT-NTO
- Beroendeakuten Stockholm
- Capiro Maria
- LP Kontakten City
- Filadelfiaförsamlingen Stockholm

Kommunfullmäktige i Stockholms stad antog 26 maj 2014 *Stockholms stads program mot hemlöshet 2014-2019*. 2014 års räkning är basåret för avstämning av om delmål och mål i programmet för att motverka hemlöshet uppfylls.

I tabellerna förekommer ibland en post som heter svaret har inte registrerats. Det innebär att svarande inte har fyllt i denna fråga. För 2014 har staden valt att redovisa dessa siffror.

Hemlösa personer i Stockholms stad 25 september 2014

Tabell 1 a: Antalet hemlösa personer fördelat på stadsdelsförvaltningarna/Enheten för hemlösa, EFH, åren 2004-2014

Stadsdelsförvaltning/EFH	2014	2012	2010	2008	2006	2004
Rinkeby Kista	327	162	163	231	230	340
Spånga Tensta	174	165	157	138	169	160
Hässelby-Vällingby	154	193	180	138	187	210
Bromma	131	72	106	172	119	116
Kungsholmen	69	78	92	100	99	58
Norrmalm	64	83	67	117	157	138
Östermalm	74	90	63	60	80	81
Södermalm	151	168	219	199	251	331
Enskede Årsta Vantör	216	274	329	275	238	299
Skarpnäck	189	149	178	157	187	152
Farsta	139	239	214	205	206	410
Älvsjö	33	46	43	16	28	52
Hägersten Liljeholmen	141	107	148	182	198	127
Skärholmen	68	136	140	137	182	122
Enheten för hemlösa	502	645	635	689	742	679
Övriga	27	259	248	235	158	88
Vet ej/okänt	9	0	0	0	0	0
Svaret har inte registrerats	183	0	0	0	0	0
Totalt	2651	2866	2982	3051	3231	3363

Kommentar

2651 hemlösa personer ingår i kartläggningen för 2014. Vilket innebär en minskning med 215 personer jämfört med räkningen som genomfördes 2012. Störst ökning av antalet inrapporterade personer finns i Rinkeby-Kista som 2012 redogjorde för 162 personer jämfört med 327 år 2014. Enheten för hemlösa har haft störst minskning med 502 kartlagda personer jämfört med 645 år 2012. Övriga kan vara annan kommun i Sverige. Kartläggningen kan inte redovisa varför denna siffra skiljer sig från tidigare år.

Tabell 1 b: Antal och andel personer fördelat efter kön i jämförelse mellan åren 2004-2014

År	Man	Andel(%)	Kvinna	Andel(%)	Svar ej reg.	Samtliga	Andel(%)
2014	1835	69	788	30	28	2651	100
2012	2059	72	783	27	0	2866	100
2010	2215	74	767	26	0	2982	100
2008	2272	74	809	26	0	3081	100
2006	2326	72	905	28	0	3231	100
2004	2458	73	898	27	0	3363	100

Kommentar

69 % av kartlagda hemlösa personer är män och 30 % kvinnor. Andelen män har legat på ungefär samma nivå under samtliga räkningar som genomförts mellan åren 2004 och 2012. För 2014 kan man se en tendens till att andelen män minskar och att andelen kvinnor ökar i samma omfattning. Hemlösa kvinnor är en särskilt utsatt grupp och denna utveckling kommer noggrant följas.

Hemlösa i Stockholms stad 25 september 2014

10 (28)

Tabell 1c: Antal hemlösa personer uppdelat efter kön och stadsdelsförvaltning/EFH

Stadsdelsförvaltning/EFH	Man		Kvinna		Svar ej reg.	Totalt
	Antal	Andel(%)	Antal	Andel(%)		Antal
Rinkeby Kista	189	11	138	18	0	327
Spånga Tensta	121	7	51	7	2	174
Hässelby Vällingby	101	6	52	7	1	154
Bromma	82	5	49	7	0	131
Kungsholmen	55	3	14	2	0	69
Norrmalm	40	2	24	3	0	64
Östermalm	48	3	26	5	0	74
Södermalm	113	7	34	5	4	151
Enskede Årsta Vantör	152	9	64	9	0	216
Skarpnäck	108	6	81	11	0	189
Farsta	93	5	46	6	0	139
Älvsjö	19	1	14	2	0	33
Hägersten Liljeholmen	101	6	40	5	0	141
Skärholmen	44	3	24	3	0	68
Enheten för hemlösa	418	25	82	11	2	502
Annan kommun	22	1	5	0	0	27
Vet ej/okänt	8	0	1	0	183	192
Totalt	1714	100	745	100	192	2651

Kommentar

Enheten för hemlösa har rapporterat in flest antal män och Rinkeby-Kista har redovisat flest antal kvinnor följt av Skarpnäck och Enheten för hemlösa.

Åldersfördelning

Tabell 2 a:
Antalet
hemlösa
personer
fördelat på kön
och
åldersgrupper

Åldersgrupp	Man	Andel (%)	Kvinna	Andel (%) ²	Totalt
Yngre än 20 år	10	0,3	21	0,7	31
20-25 år	148	6	95	6	243
26-64 år	1554	59	641	24	2195
Äldre än 65 år	122	5	29	11	151
Svar ej reg.	0	0	0	0	31
Totalt	1834	70,3	786	42	2651

Kommentar

Uppsökarverksamheten och frivilligorganisationer har inte alltid möjlighet och inte heller skyldighet att ta redan på en enskilds personnummer. Det kan göra kartläggningen av exakt ålder något osäker. Den åldersgrupp som är i klar majoritet är mellan 26-64 år. 243 personer är mellan 20-25 år jämfört med 2012 då antalet var 256. Antalet inrapporterade personer i denna åldersgrupp har minskat med 13 personer. Antalet hemlösa personer yngre än 20 år har inte tidigare kartlagts och går därmed inte att jämföra med tidigare år. 31 personer i denna åldersgrupp befinner sig i hemlöshet. I den yngsta åldersgruppen finns det en klar dominans av kvinnor. Att en del stadsdelsförvaltningar rapporterar att de har personer yngre än 20 år som är hemlösa och andra inte kan bero på stadsdelsförvaltningarnas organisation. En del vuxengrupper handlägger personer från 18 år och andra från 20 år. Det är vanligast att vuxengrupper svarar på kartläggningen av hemlösa personer och det kan förklara skillnaden.

Hemlösa i Stockholms stad 25 september 2014
12 (28)

Tabell 2 b: Antal män och kvinnor fördelat i åldersgrupper 65 år och äldre

Ålder	Man	Kvinna	Totalt
65	13	6	19
66	19	1	20
67	14	6	20
68	19	3	22
69	14	3	17
70	8	3	11
71	11	1	12
72	2	0	2
73	1	0	1
74	6	1	7
75 år och äldre	15	5	20
Totalt	122	29	151

151 hemlösa personer är 65 år och äldre vilket är exakt samma uppgift som 2012. Det här är personer som har rapporteras in av socialtjänstens Individ- och familjeomsorg, akutboenden, frivilligorganisationer och stadens uppsökarverksamhet. Äldreomsorgen har inte deltagit i kartläggningen.

Aktualitet på stadsdelsförvaltning/Enheten för hemlösa/EFH

Tabell 3 a: Antalet hemlösa personer fördelat på inrapporterade enheter inom respektive stadsdelsförvaltning/EFH (inkl. frivilligorg. akutboenden, Uppsökarverksamheten och landstingsenheter)

Stadsdelsförvaltning/EFH	Socialpsyk.	Ekonomiskt bist.	Vuxen/missbruk	Övriga enhet.	Svar ej reg.
Rinkeby Kista	43	190	79	6	9
Spånga Tensta	7	56	95	3	13
Hässelby Vällingby	30	8	108	0	8
Bromma	43	25	56	0	7
Kungsholmen	12	13	34	1	9
Norrmalm	15	13	25	6	5
Östermalm	21	14	26	5	8
Södermalm	10	27	84	8	22
Enskede Årsta Vantör	36	22	120	3	35
Skarpnäck	54	78	46	0	11
Farsta	43	24	56	1	15
Älvsjö	11	8	7	1	6
Hägersten Liljeholmen	0	26	76	0	39
Skärholmen	5	0	58	0	5
Enheten för hemlösa	88	50	279	0	85
Svar ej reg.					219
Totalt	418	554	1149	34	496

Kommentar

Flest antal hemlösa personer har rapporterats in från vuxen/missbruksenheter; 1149 personer. En person räknas bara en gång i kartläggningen. I praktiken kan den hemlösa personen vara aktuell på flera enheter, t ex ekonomiskt bistånd och en missbruksgrupp. 418 personer har endast kontakt med en socialpsykiatrisk enhet. I den här tabellen saknas 219 registrerade svar vad gäller stadsdelsförvaltning/EFH och 277 vad gäller enhetstillhörighet, sammanlagt saknas 496 svar.

Kontakt med frivilligorganisationer och landstingsenheter

Tabell 4 a: Rapporterade hemlösa personer från frivilligorganisationer och landstingsenheter

Verksamhetens namn	Antal personer
Beroendeakuten Stockholm	2
Convictus Bryggan Östermalm	38
Convictus Högdalen	1
Convictus Råd och Stöd	12
Frälsningsarméns sociala center	5
Klaragården/Stadsmissionen	15
Ny Gemenskap	24
Situation Stockholm	39
Stadsmissionens center	37
Stadsmissionens nattjour	1
Totalt	174

Kommentar

Vid varje kartläggning som genomförs får frivilligorganisationer och landstingsenheter som möter hemlösa personer möjlighet att svara på enkäten. 2014 års enkät skickades ut till 16 verksamheter varav 10 besvarade enkäten. 174 personer rapporterades in jämfört med 239 vid räkningen år 2012. En minskning i denna kartläggning behöver inte innebära att frivilligorganisationernas kontakter med hemlösa personer har minskat.

Tabell 4 b: Aktuell på socialtjänsten i Stockholms stad i någon period under de senaste 6 månaderna

Kontakt	Antal personer
Ja	85
Nej	82
Vet ej	7
Total	174

Kommentar

I en följdfråga till de svarande verksamheterna ställdes frågan om den hemlösa personen utifrån den svarandes kunskap, hade varit aktuell hos socialtjänsten i Stockholms stad under de senaste sex månaderna. 82 personer (47 %) av de personer som har kontakt med frivilligorganisationerna har inte haft kontakt med socialtjänsten. Vid 2012 års räkning var den grupp som inte hade kontakt med socialtjänsten 129 personer (54 %).

Boendesituation 25 september 2014

Tabell 5 a: Boendesituation för kartlagda personer 25/9 2014

Boendesituation 25/9 2014	Antal pers.	Andel(%)
Akutboende- nattlogi (Härbärke)	147	6
Akutboende/Planeringsboende- dygnet runt	107	4
Camping	39	1
Vandrarhem	93	4
Hotell	172	6
Tillfälligt kontraktlöst boende hos vän/släktning/bekant	249	9
Sover ute	124	5
Häkte, fängelse, sjukhus eller liknande (LVM instution)	89	3
Behandlingshem	39	1
HVB inom Socialpsykiatri	163	6
HVB inom missbruk	91	3
Träningslägenhet	499	19
Stödboende (ej socialpsykiatrins stödboende inom valfrihet)	453	17
Omvårdnadsboende	38	1
Lågtröskelboende	135	5
Familjehem	14	0,5
Referensboende	35	1
Genomgångsbostad via SHIS	68	3
Kollektivboende	6	0,5
Vet ej	81	3
Svar ej registrerat	9	0,5
Totalt	2651	100

Kommentar

Denna tabell inkluderar rapportering från samtliga svarande. Flest antal personer hade boendesituationen *träningslägenhet* (19 %). Därefter befann sig flest personer på *stödboenden* som finns inom missbruks- och beroendevården (17 %). Av ovanstående tabell kan man konstatera att det inte fanns någon boendesituation som var starkt dominerande under mätdygnet.

Vad gäller situationen *sover ute* kan man se en långsamt stigande ökning. Vid kartläggningen som genomfördes 2014 befann sig 124 personer i denna situation jämfört med 109 år 2012. 78 hemlösa sov ute vid räkningen år 2010 och 98 år 2008. 70 personer vistades ute vid mätdygnet år 2006.

Sedan några år tillbaka kan staden erbjuda akutboenden (härberge) med stöd dygnet runt. Det finns därför vissa svårigheter att jämföra siffrorna, men en summering av posterna *Akutboende-nattlogi* och *akutboende – dygnetrunt* får man ett underlag för jämförelse med övriga år. För 2014 blir antalet personer som befann sig i denna boendelösning 254. Att jämföra med 371 personer år 2012, 308 personer år 2010, 298 personer år 2008 och 363 personer år 2006. För boende i akutboende (härberge) kan man se en förhållandevis kraftig minskning jämfört med åren 2010 och 2012.

Stadigvarande boendesituationer

Tabell 5 b: Stadigvarande boendesituation (inkl. institution) 25/9 2014

Mer stadigvarande boendesituation inkl. institution 25/9	Rinkeby-kista	Spånga-Tensta	Hässelby-Vällingby	Bromma	Kungsholmen	Norrmalm	Östermalm	Södermalm	Enskede Årsta Vantör	Skarpnäck	Farsta	Älvsjö	Hägersten-Liljeholmen	Skärholmen	Enheten för hemlösa	Totalt i staden
Häkte, fängelse, sjukhus eller liknande (LVM institution)	7	6	4	5	2	4	4	3	7	5	2	1	3	6	29	88
Behandlingshem	8	3	0	2	0	1	1	5	3	2	1	1	2	5	4	38
HVB inom Socialpsykiatri	9	8	7	15	8	7	9	7	17	9	16	4	5	5	35	161
HVB inom missbruk	14	4	2	1	10	3	0	9	14	3	6	1	6	3	14	90
Träningslägenhet	67	27	73	43	16	9	20	27	40	55	34	4	27	19	34	495
Stödboende (ej socialpsykiatrins stödboende inom valfrihet)	16	17	27	19	8	9	17	18	38	33	34	5	41	12	121	415
Omvårdnadsboende	0	5	3	0	0	2	1	1	3	3	0	0	3	3	13	37
Lågtröskelboende	2	10	2	4	4	2	1	10	12	2	7	0	13	3	61	133
Familjehem	2	2	1	0	2	0	1	0	4	0	0	0	1	0	1	14
Referensboende	4	6	1	0	0	2	0	1	6	2	2	0	2	0	9	35
Genomgångsbostad via SHIS	30	1	0	2	5	4	0	3	2	5	5	0	3	1	3	64
Kollektivboende	0	1	0	0	0	0	0	0	1	1	0	0	0	1	2	6
Totalt per stadsdelsförvaltning/EFH	159	90	120	91	55	43	54	84	147	120	107	16	106	58	326	1576

Kommentar

Tabellen anger ett antal boendesituationer som staden anser vara av mer eller mindre stadigvarande karaktär. 1576 hemlösa personer (59 %) som hade kontakt med en stadsdelsförvaltning/EFH befann sig i en mer stadigvarande boendesituation vid datum för kartläggningen. Häkte, fängelse, sjukhus eller liknande alternativt behandlingshem räknas med i denna kategori utifrån att stadens hemlöshetsprogram anger att personer som befinner sig i dessa situationer ska, om det finns en ansökan, skrivas ut till en boendesituation som varar i minst sex månader.

Akuta boendesituationer

Tabell 5 c: Antal personer i en akut boendesituation fördelat på stadsdelsförvaltningar/EFH

Akut boendesituation 25/9	Rinkeby-Kista	Spånga-Tensta	Hässelby-Vällingby	Bromma	Kungsholmen	Norrmalm	Östermalm	Södermalm	Enskede Årsta Vantör	Skarpnäck	Farsta	Älvsjö	Hägersten-Liljeholmen	Skärholmen	Enheten för hemlösa	Annan kommun	Vet ej	Totalt
Akutboende- nattlogi (Härbärke)	16	7	1	3	4	4	3	13	21	7	8	3	6	1	36	0	0	133
Akutboende/Planeringsboende- dygnet runt	9	7	3	2	4	2	2	18	6	2	7	3	4	1	32	2	0	104
Camping	7	16	0	3	0	0	1	0	1	3	0	0	0	0	0	0	0	31
Vandrarhem	8	12	1	7	1	4	6	11	4	17	0	0	1	0	18	0	0	90
Hotell	86	20	6	9	1	2	1	2	6	10	2	6	6	0	11	0	0	168
Tillfälligt kontraktlöst boende hos vän/släkting/bekant	35	16	13	7	3	4	5	13	22	23	11	3	14	5	42	1	1	218
Sover ute	1	1	3	3	0	2	1	2	6	2	3	0	2	1	12	3	8	50
Totalt	162	79	27	34	13	18	19	59	66	64	31	15	33	8	151	6	9	794

Kommentar

Tabellen anger ett antal boendesituationer som staden anser vara av akut karaktär i någon form. 794 personer som hade kontakt med en stadsdelsförvaltning/EFH levde under en akut boendesituation 25 september 2014, vilket innebär 30 % av den totala hemlösheten. Stadsdelsförvaltningarna har rapporterat in att de hade kontakt med minst 39 personer som sov ute under kartläggningsdygnet. I tabell 5a framkommer att 124 personer sov ute under mätdygnet vilket gör att man kan anta att 85 personer som befann sig i denna situation inte har någon myndighetskontakt inom socialtjänsten.

Långsiktiga boendelösningar för akut hemlösa

Tabell 5 d: Vad den akut hemlösa personen anses klara av för stadigvarande boendelösning

Boendesituation 25/9 2014	Rätt placerad	Klarar en egen lägenhet utan stöd	Klarar en egen lägenhet med stöd	HVB inom Socialpsykiatri	HVB inom Missbruk	Försökslägenhet	Stödboende	Omvårdnadsboende	Familjehem	Bostad Först	Genomgångsbostad	Gruppboende	Servicebostad	Referensboende
Akutboende- nattlogi (Härbärke)	0	19	21	7	15	3	27	8	2	9	1	2	3	5
Akutboende/Planeringsboende- dygnet runt	0	16	22	10	15	6	11	4	1	5	2	0	2	1
Camping	1	8	6	0	3	3	2	0	0	5	0	0	2	2
Vandrarhem	0	57	20	1	0	2	5	0	0	0	1	0	0	0
Hotell	4	100	29	1	0	6	7	1	0	0	6	0	0	4
Tillfälligt kontraktlöst boende hos vän/släkting/bekant	2	91	49	2	8	23	23	4	0	7	6	1	2	3
Sover ute	0	20	31	7	7	3	13	1	0	5	4	1	1	1
Totalt	7	311	178	28	48	46	88	18	3	31	20	4	10	16

Kommentar

Samtliga svarande har fått ange vilken form av stadigvarande boendesituation som de anser att den akut hemlösa personen kan klara av. Flertalet svarande (586) har ansett att den hemlösa personen klarar av en egen lägenhet i någon form (lägenhet med eller utan stöd, försökslägenhet, Bostad först, genomgångsbostad). 199 personer anses vara i behov av ett boende med stöd (HVB inom socialpsykiatri, HVB inom missbruk, stödboende, omvårdnadsboende, familjehem, gruppboende och servicebostad). Referensboende används för att en person ska få referenser för att erhålla exempelvis en genomgångsbostad genom Stiftelsen Hotellhem(SHIS).

Långsiktiga boendelösningar för samtliga hemlösa i kartläggningen

Tabell 5 e: Långsiktig boendelösning som den hemlösa personen bedöms klara av

Långsiktig boendelösning som den enskilde anses klara av	Antal personer	Andel(%)
Bedöms vara rätt placerad d.v.s. personen har den långsiktiga boendelösning som tillgodoser hans/hennes behov	190	7
Klarar av en egen lägenhet utan stöd	610	23
Klarar av en egen lägenhet med stöd	555	21
HVB inom Socialpsykiatri	102	4
HVB inom missbruk	92	4
Försökslägenhet	243	9
Stödboende	260	10
Omvårdnadsboende	64	2
Familjehem	3	0
Lägenhet via Bostad först	74	3
Genomgångsbostad via SHIS	52	2
Gruppboende	55	2
Servicebostad	33	1
Referensboende	32	1
Vet ej	242	9
Svar ej reg.	44	2
Totalt i staden	2651	100

Kommentar

Samtliga som svarade på enkäten har fått ange vilken form av stadigvarande boendelösning som den enskilde kan klara av för att nå en långsiktig boendelösning. Tabell 5d redovisade svarandes bedömningar för personer som befann sig i akuta boendesituationer och tabell 5 e redovisar bedömningarna utifrån samtliga boendesituationer. Flertalet hemlösa personer bedöms klara av ett eget boende i någon form; med eller utan stöd. 610 personer (23 %) anses klara av en egen lägenhet helt utan stöd vilket kan indikera att dessa personer skulle klara sig utan kontakt med socialtjänsten om/när de får en bostad. En förhållandevis liten andel (7 %) bedöms befinna sig i en långsiktig boendesituation där han/hon anses vara rätt placerad. Det är en uppgift som kommer analyseras vidare.

Behov av stöd i boende för att motverka hemlöshet

Tabell 5 f: Ansett stödbehov hos den hemlöse personen

Vilket stöd anses den hemlösa personen vara i behov av	Antal personer	Andel(%)
Inget behov av stöd – enbart en bostadsfråga	507	19
Unga vuxna 18-25 år	130	5
Inriktning kvinnor	127	5
Neuropsykiatri	490	18
Enbart socialpsykiatriskt stöd	523	20
Samsjuklighet/komplexa vårdbehov	418	16
Stöd till drogfrihet	1249	47
Lågtröskelboende	153	6
Läkemedelsassisterad behandling (metadon m.fl.)	250	9
Skyddsaspekt	20	1
Äldre + 65 år	91	3
Omvårdnad	272	10
Bostad först- modellen	151	6
Kontakt med budget- och skuldrådgivning	717	27
Självskadebeteende/Utåtagerande	101	4
Vet ej	191	7
Annat	209	8

Kommentar

I arbetet för att motverka hemlöshet är utöver boendesituationen den enskildes stödbehov en viktig fråga. Samtliga svarande har fått uppge vad de tror att den hemlösa personens har för stödbehov. Flera svarsalternativ har kunnat anges vilket innebär att en person kan anses ha flera stödbehov. En stor del av stadens hemlösa personer anses vara i behov av stöd till drogfrihet(47 %) och många bedöms behöva stöd för sin psykiska ohälsa/funktionsnedsättning. Kontakt med en budget- och skuldrådgivare (27 %) är också något som svarande har skattat högt. 19 % bedöms inte vara i behov av något stöd alls utan hemlösheten ses enbart som en bostadsfråga. Dessa personer kan antas befinna sig i det man ibland kallar strukturell hemlöshet.

Missbruk och beroende

Tabell 6 a: Känt missbruk

Känt missbruk	Antal personer	Andel(%)
Ja	1377	52
Nej	958	36
Vet ej	126	5
Svar ej reg.	190	7
Totalt	2651	100

Kommentar

52 % av de kartlagda hemlösa personerna har ett känt missbruk. Att jämföra med år 2012 då 58 % ansågs ha känt missbruk. 36 % anses inte använda droger. Förhållandevis många svar saknas i systemet.

Tabell 6 b : Känd huvudsaklig drog

Huvudsaklig känd drog	Antal personer
I huvudsak alkohol	496
I huvudsak narkotika	557
I huvudsak blandmissbruk	271
I huvudsak annat missbruk	18
Vet ej	28
Svar ej reg.	1281
Totalt	2651

Kommentar

Av de som har svarat att personen har ett missbruk är fördelningen av mest känt huvudsakligt missbruk förhållandevis jämn, men med en viss dominans av narkotikamissbruk. Då många svar av okänd anledning inte är registrerade i denna fråga har staden valt att inte redovisa några andelar. År 2012 var antalet personer som i huvudsak använde alkohol 572 och för narkotika 594 personer.

Kontakt med psykiatri

Tabell 7 a: Kännedom om kontakt med psykiatri

Kontakt med psykiatri	Antal personer	Andel(%)
Ja	752	28
Nej	1448	55
Vet ej	258	10
Svar finns ej reg.	193	7
Totalt	2651	100

Kommentar

28 % har enligt svarandes kännedom en psykiatrisk kontakt. 55 % har inte det. 10 % av de som svarat känner inte till om den hemlösa personen har en psykiatrisk kontakt.

Tabell 7 b: Påtaglig psykisk störning

Kontakt med psykiatri	Antal personer	Andel(%)
Ja	938	35
Nej	1163	44
Vet ej	345	13
Svar finns ej reg.	205	8
Totalt	2651	100

Kommentar

På frågan om den hemlösa personen anses ha en påtaglig psykisk störning som medför behov av behandling eller omvårdnad är det 28 % som har svarat ja på denna fråga. Att jämföra med 2012 års räkning där andelen var 22 %. Här kan man se en klar ökning vad gäller bedömd psykisk ohälsa.

Föräldraskap

Tabell 8 a: Antalet hemlösa personer som enligt kändedom är föräldrar till barn under 18 år

Kontakt med psykiatrin	Antal personer	Andel(%)
Ja	582	22
Nej	1843	70
Vet ej	216	8
Svar finns ej reg.	10	0
Totalt	2651	100

Kommentar

Det är första gången som hemlöshetsräkningen undersöker om hemlösa personer i Stockholms stad är föräldrar. Av kartläggningen framkommer att 582 hemlösa personer är föräldrar. Det innebär att minst 582 barn har en förälder som är hemlös. I 216 fall är det okänt vet om den hemlösa personen är förälder, vilket kan innebära att antalet hemlösa personer som är föräldrar kan vara något fler, likaså antalet barn.

Sammanfattning och analys

2014 års kartläggning redovisar 2651 hemlösa personer, vilket är en minskning med 215 individer jämfört med räkningen som genomfördes år 2012. Under perioden 1 november 2012 och 1 november 2014 har antalet invånare i Stockholms stad ökat med 32 393¹. I förhållande till detta kan det antas att antalet personer som lever i hemlöshet minskat något mer än vad denna kartläggning kan redovisa.

Stockholms stad har arbetat målinriktat med att minska antalet personer i hemlöshet och det finns skäl att tro att dessa ansträngningar har gett resultat. Stadens arbete fortsätter med inriktningen att ytterligare minska hemlösheten.

Andelen män har legat på ungefär samma nivå sedan 2004. Vid årets kartläggning kan man se att andelen män minskar i samma omfattning som andelen (3 %) kvinnor ökar. Även om ökningen av antalet hemlösa kvinnor är en liten andel finns det anledning att följa denna utveckling för att kunna anpassa stödet på ett bättre sätt. Oavsett en ökning är kvinnor i hemlöshet en särskilt utsatt grupp och utifrån en klar dominans av män i målgruppen kan det finnas en risk att stödet som erbjuds i första hand är anpassat efter mäns behov.

Kartläggningen visar att det finns 31 personer som är under 20 år och betraktas som hemlösa enligt stadens definition. Siffran i sig är inte hög men värd att observera. Denna grupp har klar dominans av kvinnor (21 personer). Staden avser genomföra en fördjupad studie av dessa ungdomar för att säkerställa att de inte befinner i akuta boendesituationer.

Antalet personer som är över 65 år är samma som för kartläggningen från år 2012. Äldreomsorgen har inte deltagit i denna mätning och inte heller vid tidigare räkningar. Kartläggningen ger endast en bild av personer över 65 år som handläggs av stadens Individ- och familjeomsorg och/eller har kontakt med frivilligorganisationer och Uppsökarverksamheten. Utifrån de kunskaper som finns har flertalet av dessa personer ett missbruk och/eller psykisk ohälsa i kombination och lever i långvarig hemlöshet. Vidare ingår också äldre personer som har blivit avhysta och som inte erbjudits någon stadigvarande boendelösning. Staden behöver arbeta för att garantera likställigheten för dessa 151 personer för att de ska ha tillgång till samma stödinsatser som övriga i samma åldersgrupp.

Totalt 174 personer rapporterades av frivilligorganisationerna. Det är personer som inte har kontakt med en stadsdelsförvaltning/EFH. Av det totala antalet hemlösa personer är det en förhållandevis liten del, men en viktig grupp för socialtjänsten att nå. Frivilligorganisationerna gör ett mycket bra arbete, men för att säkerställa att dessa personer får en mer stadigvarande boendelösning kan en kontakt med socialtjänsten vara en viktig komponent. Vid kartläggningen framkommer att 124 personer sov ute vid mätdygnet (tabell 5 a). Av dessa hade 39 personer en kontakt med en stadsdelsförvaltning/EFH (tabell 5 c). En tolkning av detta är att flertalet (85) av de hemlösa personer som sover ute enbart har en

¹ Statistiska centralbyrån, SCB

kontakt med en frivilligorganisation och/eller stadens Uppsökarverksamhet. En länkning mellan staden och organisationer/verksamheter som möter dessa utsatta personer är angelägen för att socialtjänsten ska få kontakt med dessa personer. Uppsökande arbete i kombination med ett strukturerat motivationsarbete är viktigt att utveckla.

Enligt *Stockholms stads program mot hemlöshet 2014-2019* är målet att antalet personer i hemlöshet ska minska. Utvecklingen av bostadsmarknaden för målgruppen är avgörande för att detta mål ska kunna uppnås. Socialtjänsten ska arbeta för att antalet personer i akut hemlöshet ska minska och att antalet personer i stadigvarande boendesituationer ska öka. Vad gäller de boendesituationer som hemlösa personer befann sig i vid mättillfället 25 september kan man konstatera att det inte var någon boendesituation som var dominerande. Flest personer befann sig i en träningslägenhet vilket kan betraktas som en stabil boendesituation. Antalet personer som är hänvisade till akutboenden (härberge) i någon form tycks ha minskat, vilket kan ses som positivt.

1576 hemlösa personer (59 %) som har kontakt med socialtjänsten har vad man kan betrakta som en mer stadigvarande boendesituation enligt tabell 5b. Beslutet om hur länge en person är beviljad ett boende har naturligtvis en påverkan på upplevelsen av om en boendesituation känns stadigvarande. Vidare också möjligheten för den enskilde att uppleva att denne har ett hem istället för ett boende. Undantag bör vara situationer som häkte, fängelse, sjukhus eller liknande. Att staden räknar med dessa som en stadigvarande boendesituation beror på att det i hemlöshetsprogrammet anses att personer som befinner sig i dessa situationer, efter ansökan ska beviljas ett boende som varar i minst sex månader.

När svarande har fått bedöma vad den hemlöse personen skulle klara av för stadigvarande boendesituation är en egen lägenhet i någon form det svarsalternativ som skattas högst. Flertalet av stadens hemlösa personer bedöms således klara av en egen lägenhet med eller utan stöd. En slutsats av denna information skulle kunna vara att många hemlösa personer befinner sig i boendelösningar där de får mer stöd än vad de behöver eftersom flertalet befinner sig på boenden där man erbjuder stöd mer eller mindre dygnet runt. I tabell 5e kan man avläsa att en förhållandevis liten andel (7 %) anses befinna sig i långsiktig boendelösning där han/hon anses vara rätt placerad. Staden behöver titta närmare på dessa uppgifter. En orsak till att det förhåller sig på detta sätt kan vara svårigheter på ordinarie bostadsmarknaden, som leder till placeringar i olika boendelösningar.

Att 610 personer (23 %) bedöms klara av en lägenhet utan stöd (tabell 5e) skulle även kunna tolkas som att dessa personer befinner sig i en strukturell hemlöshet. D.v.s. hemlösheten är enbart orsakad av brist på ordinarie bostäder. Man måste dock ha i beaktande att 21 % av kartlagda hemlösa personer endast har kontakt med en enhet som handlägger ekonomiskt bistånd och dessa enheter aldrig utreder den enskildes stödbehov.

Att personer i hemlöshet erbjuds ett kvalificerat stöd och att stödet ges på rätt nivå är ett sätt att motverka hemlöshet och möjlighet till återinträde på

bostadsmarknaden. Av tabell 5f kan man utläsa att svarande anser att 47 % av stadens hemlösa personer har behov av stöd till drogfrihet. Om man slår ihop posterna neuropsykiatri och samsjuklighet/komplexa vårdbehov i samma tabell kan man konstatera att en förhållandevis stor andel (34 %) har behov av stöd med inriktning mot psykisk ohälsa/funktionsnedsättning. På frågan om den hemlösa personen anses ha en påtaglig psykisk störning som medför behov av behandling eller omvårdnad är det 35 % som har svarat ja på denna fråga. Att jämföra med 2012 årsräkning där andelen var 22 %. Det här visar att det krävs kvalificerade stödinsatser för att motverka hemlöshet och att endast en bostad inte är alltid lösningen även om det för de allra flesta är av en avgörande betydelse. Samverkan med landstingets beroendevård och psykiatri är en förutsättning för ett framgångsrikt arbete.

Budget- och skuldrådgivning är också något som efterfrågas för målgruppen och särskilt viktigt för att ge en ökad möjlighet till att få en bostad.

Av kartläggningen framgår att 582 hemlösa personer är föräldrar. Det innebär att minst 582 barn har en förälder som är hemlös. Räkningen har endast ställt frågan om den hemlösa personen är förälder. Inte om han/hon har vårdnaden/umgänge med barnet/barnen. Det framgår inte heller om dessa 582 barn bor i Stockholms stad. Det här är viktig information och kunskap i det fortsatta arbetet för att stärka barn- och föräldraperspektivet.